

Rudolf Steiner

ΟΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ
ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ

(GA218)

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ETRA

Τίτλος: Οι πνευματικές σχέσεις στη διαμόρφωση του ανθρώπινου οργανισμού (GA218)

Ομιλητής: Rudolf Steiner
Μετάφραση : Γεράσιμος Κατραμάδος
Επιμέλεια έκδοσης: Βάλλυ Καλοζούμη

ISBN: 978-960-6830-66-2

Εκδόσεις ETRA®
Ευεργετών 7, Π. Φάληρο, 17563
Τηλ: 210 9811753
etrapublishing@gmail.com
www.etra.gr

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική ή περιληπτική, η κατά παράφραση ή διασκευή απόδοση της μετάφρασης του βιβλίου με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Οι πληροφορίες που παρέχονται σε αυτό το βιβλίο δεν μπορούν να αντικαταστήσουν τη γνωμάτευση ιατρού ή άλλου ειδικού της υγείας.

*“Πραγματική ιατρική μπορεί να υπάρξει
μόνο όταν διεισδύσει σε μια γνώση
που θα αγκαλιάζει το ανθρώπινο ον
σεβόμενη το σώμα, την ψυχή και το πνεύμα.”*

Rudolf Steiner

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή	7
Σημείωμα του Εκδότη	9
Πρόλογος	11
Οι πνευματικές σχέσεις στη διαμόρφωση του ανθρώπινου οργανισμού (GA218)	13
Διάλεξη 1η	15
Διάλεξη 2η	37
Διάλεξη 3η	65
Παράρτημα: Το αυτί	89
Σύντομο βιογραφικό Ρούντολφ Στάινερ	120

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΤΟ ΠΑΡΑΚΑΤΩ απόσπασμα προέρχεται από δύο διαλέξεις του Δρ Στάινερ που έδωσε στο Λονδίνο με θέμα «Ανθρωποσοφική Ιατρική Έρευνα» και μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως εισαγωγή.

«Περίπου τρεις χιλιάδες χρόνια πριν, κατά τη διάρκεια της άνθησης του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού, υπήρχαν σχολές που ήταν πολύ διαφορετικές από αυτές που υπάρχουν σήμερα. Η βάση αυτών των αρχαίων σχολών, συνίστατο στην πεποίθηση ότι ο άνθρωπος έπρεπε πρώτα απ' όλα να αναπτύξει νέες δυνατότητες στην ψυχή του, πριν καταστεί ικανός να φτάσει στην αληθινή γνώση σχετικά με την ανθρωπότητα. Στα μυστήρια (τις πνευματικές βάσεις από τις οποίες προέκυψαν όλες οι μορφές μάθησης), οφείλεται το γεγονός ότι σε αυτούς τους αρχαίους χρόνους, οι πιο πρωτόγονες ψυχικές δυνατότητες δεν έρεπαν προς το ονειρικό και το οραματικό.

Αυτή η κατάσταση έφτασε σε ένα τέλος λίγο πολύ ταυτόχρονα με την ίδρυση των Πανεπιστημίων μας - κατά το δωδέκατο, δέκατο τρίτο και δέκατο τέταρτο αιώνα. Από εκείνη την περίοδο προσεγγίζουμε μόνο με τον ορθολογιστικό τρόπο. Ο ορθολογισμός οδηγεί αφενός σε μια ισχυρή λογική, και αφετέρου σε καθαρό υλισμό. Κατά τη διάρκεια των τελευταίων αιώνων έχει συσσωρευτεί ένα τεράστιο απόθεμα εξωτερικής γνώσης στους τομείς της βιολογίας, της φυσιολογίας, και άλλους κλάδους της έρευνας που είναι εισαγωγικοί για τη

μελέτη της ιατρικής. Πράγματι, υπάρχει ένα τεράστιο πλήθος παρατηρήσεων από το οποίο μπορούμε ακόμη να αντλήσουμε ανυπολόγιστο αριθμό γνώσεων και πληροφοριών.

Αλλά κατά τη διάρκεια αυτών των αιώνων, όλες αυτές οι γνώσεις που συνδέονται με τον άνθρωπο και θα μπορούσαν να αποκτηθούν μόνο με την πνευματική όραση, έσβησαν εντελώς και εξαφανίστηκαν.

Συνεπώς, έχει καταστεί πραγματικά αδύνατο να ερευνηθεί η αληθινή φύση της υγείας και της ασθένειας.

Προκειμένου να δώσω περισσότερη έμφαση σε αυτή μου τη παρατήρηση, μπορώ να αναφέρω ότι ακόμα και αυτή τη στιγμή (σύμφωνα με τις περιγραφές που δίνονται στα βιβλία μου), είναι δυνατόν να αυξηθούν οι δυνατότητες της ψυχής, έτσι ώστε η πνευματική φύση του ανθρώπου να μπορεί να διακρίνεται σαφώς από τη φυσική. Αυτό το πνευματικό μέρος του ανθρώπου, για τον πνευματικό παρατηρητή, είναι τόσο ορατό όσο το φυσικό μέρος είναι ορατό για τον άνθρωπο που παρατηρεί με τις εξωτερικές του αισθήσεις. Ωστόσο, υπάρχει διαφορά, καθώς οι συνήθεις αισθήσεις μας συνεργάζονται και συνεργάζονται με τον σωματικό μας οργανισμό χωρίς να είναι απαραίτητη η δική μας επέμβαση, ενώ στην περίπτωση της ανάπτυξης των οργάνων της πνευματικής όρασης θα χρειαστεί να επέμβουμε εμείς για να συμβεί.»

Rudolf Steiner,
Λονδίνο 1924

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΗ

Για την καλύτερη κατανόηση του βιβλίου αυτού σας προτείνω να μελετήσετε άλλα βασικά έργα του R. Steiner όπως τα ακόλουθα: “**Θεοσοφία (GA9)**”, “**Κοσμική μνήμη (GA11)**”, “**Απόκρυφη Επιστήμη (GA13)**”, “**Εισαγωγή στην Ανθρωποσοφική Ιατρική - A&B τόμος (GA312, 313 & 314)**”, “**Απόκρυφος Φυσιολογία (GA128)**”, “**Βασικές Αρχές Θεραπείας (GA27)**”, “**Γεωγραφική Ιατρική (GA179)**” και “**Φυσιολογία & Θεραπευτική (BN314.2)**”.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

«Η Πνευματική Επιστήμη δεν μπορεί να δώσει στους ανθρώπους κάτι το οποίο αφού αφομοιωθεί να είναι αρκετό για την υπόλοιπη ζωή τους. Συχνά έχω επισημάνει ότι δεν υπάρχει σύνοψη μιας παγκόσμιας άποψης που να χωράει στο χέρι μας. Στη θέση των έτοιμων τύπων η επιστήμη του πνεύματος παρέχει κάτι με το οποίο η ανθρώπινη ψυχή θα πρέπει επανειλημμένα να ενωθεί, κάτι με το οποίο θα πρέπει επανειλημμένα να αφομοιωθεί εσωτερικά. Τις εξωτερικές αλήθειες (όπως αυτές δίδονται από τη φυσική επιστήμη), εφόσον έχουμε καλή μνήμη, μπορούμε να τις αντιληφθούμε και στη συνέχεια να τις κατέχουμε για πάντα. Αυτό δεν μπορεί να γίνει με τις αλήθειες της πνευματικής επιστήμης, διότι οι αλήθειες της φυσικής επιστήμης είναι άψυχες έννοιες. Οι νόμοι της φύσης είναι νεκροί όταν έχουν διαμορφωθεί σε έννοιες, ενώ οι αλήθειες της πνευματικής επιστήμης αποτελούν ζωντανές έννοιες. Εάν τις καταδικάσουμε αδρανοποιώντας τις (αφού τις αντιμετωπίσουμε όπως τις εξωτερικές αλήθειες), τότε δεν θα μπορέσουν να μας παρέχουν καρπούς, ... τότε θα θυμίζουν πέτρες που η ψυχή δεν θα μπορεί να απορροφήσει.»

Rudolf Steiner

[Απόσπασμα: *Aspects of Human Evolution* - Διάλεξη 8^η, Βερολίνο – 24 Ιουλίου 1917]

ΟΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ

(GA 218)

ΓΝΩΡΙΖΟΥΜΕ ότι η πέψη-χώνεψη είναι η καταστροφή και η αναζωογόνηση της ύλης για τη διατήρηση του σώματος, αλλά γνωρίζουμε την αλληλοσύνδεση αυτής της διαδικασίας με τη φυσιολογική ζωή της ψυχής; Τα θέματα σε αυτές τις διαλέξεις περιλαμβάνουν το μοτίβο Parsifal (Πάρσιφαλ) και τη σχέση του με τις λεπτές αλλαγές μέσα στον ανθρώπινο οργανισμό, την εξέλιξη της ιατρικής, τη θεραπεία μέσα από το αιθερικό και μέσα από το φυσικό-υλικό σώμα, την υγεία και την ασθένεια σε σχέση με το νεκρό και το ζωντανό φως.

Οι διαλέξεις αυτές δόθηκαν από το Rudolf Steiner σε ένα κοινό αρκετά εξοικειωμένο με το γενικότερο πλαίσιο της ανθρωποσοφικής διδασκαλίας. Ο R. Steiner τόνιζε συνέχεια τη διαφορά μεταξύ των γραπτών του έργων και των διαλέξεών του που δόθηκαν σε προφορικό λόγο και δεν προορίζονταν εξαρχής για το γραπτό λόγο. Επίσης θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι συγκεκριμένες υποθέσεις λήφθηκαν ως δεδομένες κατά τη ροή του λόγου. «Αυτές οι υποθέσεις», έγραψε ο Rudolf Steiner στην αυτοβιογραφία του, «περιλαμβάνουν τουλάχιστον την ανθρωποσοφική γνώση του ανθρώπου και του σύμπαντος στην πνευματική του έννοια. Επίσης αυτό που θα μπορούσε να ονομασθεί Ανθρωποσοφική ιστορία δόθηκε ως αποτέλεσμα έρευνας στον πνευματικό κόσμο».

Αυτές οι τρεις διαλέξεις δόθηκαν στο Goetheanum στις 20, 22 και 23 Οκτωβρίου του 1922. Είναι από τη σειρά διαλέξεων με τίτλο: Geistiger Zusammenhaenge in der Gestaltung des Menschlichen Organismus.